

RN 2026/8

Geheimhoudingsplicht. Wanneer kan de geheimhoudingsplicht doorbroken worden op verzoek van de cliënt(e)?

Kamer voor het Notariaat Arnhem-Leeuwarden 15-08-2025, ECLI:NL:TNORARL:2025:30

Instantie	Kamer voor het Notariaat Arnhem-Leeuwarden
Datum	15 augustus 2025
Magistraten	Mrs. I.C.J.I.M. van Dorp, L.T. de Jonge, M.M.M. Oors
Zaaknummer	C/05/445223 / KL RK 24-178
JCDI	JCDI:BSD43412:1
Vakgebied(en)	Erfrecht / Testamenten Juridische beroepen / Notaris Personen- en familierecht / Bescherming meerderjarige
Brondocumenten	ECLI:NL:TNORARL:2025:30, Uitspraak, Kamer voor het Notariaat Arnhem-Leeuwarden, 15-08-2025
Wetgeving	Art. 22 Wna; art. 4 Verordening beroeps- en gedragsregels 2011

Essentie

Testament. Geheimhoudingsplicht. Bewindvoerder.

Wanneer kan de geheimhoudingsplicht doorbroken worden op verzoek van de cliënt(e)?

Samenvatting

Erflaatster, de moeder van klager, is overleden. Bij beschikking van de rechtbank zijn de goederen van erflaatster onder bewind gesteld, met benoeming van een bewindvoerder. De advocaat van klager heeft, onder andere, vragen over de verkoop van de woning van erflaatster aan de bewindvoerder gesteld. Als antwoord daarop ontving de advocaat van klager een door de notaris opgesteld concept testament van erflaatster. In dit concept testament benoemt erflaatster de broer van klager tot enig erfgenaam. Klager heeft daarna het definitieve testament ontvangen van de notaris. De inhoud hiervan is gelijk aan die van het concept testament. Klager verwijt de notaris dat hij niet heeft gehandeld zoals het een behoorlijk notaris betaamt, omdat hij zijn geheimhoudingsplicht heeft geschonden. De notaris heeft het concept testament van erflaatster aan haar bewindvoerder verzonden en erflaatster was niet wilsbekwaam om haar toestemming te geven voor het delen van (de inhoud van) haar testament met derden.

KvN: De geheimhoudingsplicht kan alleen in uitzonderlijke gevallen door de geheimhouder of door de rechter worden doorbroken. Eén van deze gevallen is als informatie op verzoek van of met toestemming van een betrokken partij met derden wordt gedeeld. (...) Vast is komen te staan dat de notaris het concept testament van erflaatster heeft gedeeld met haar bewindvoerder. De notaris heeft dit gedaan op verzoek van erflaatster, omdat erflaatster het concept testament ook nog met haar bewindvoerder wilde doornemen. De bewindvoerder was volledig op de hoogte van de wensen van erflaatster. De notaris heeft in dit verband gewezen op de omstandigheid dat erflaatster in een brief heeft bevestigd dat het concept testament op haar verzoek aan de

bewindvoerder is toegezonden. (...) Klager is bekend met de inhoud van deze brief en heeft op de mondelinge behandeling ook erkend dat erflaatster deze brief heeft ingebracht in een andere juridische procedure. De kamer overweegt dat klager hiermee ook heeft erkend dat erflaatster haar toestemming heeft verleend aan de notaris om haar concept testament met haar bewindvoerder te delen. Voor zover klager stelt te twifelen aan de ondertekening van deze brief door erflaatster, geldt dat hij deze stelling op geen enkele wijze heeft onderbouwd.

Verwant oordeel

Zie ook:

- HR 20 april 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB1201, NJ 2001/600;
- HR 1 maart 1985, ECLI:NL:HR:1985:AC9066, NJ 1986/173;
- <https://www.wet-en-regelgeving-notariaat.nl/overige-regelgeving/content/209>.

Wenk

Deze zaak werpt een interessante vraag op, namelijk of de notariële geheimhoudingsplicht als neergelegd in artikel 22Wna op verzoek van de cliënt(e) kan worden doorbroken. In de in deze wenk besproken zaak stuurde de notaris, ingevolge een schriftelijk verzoek van de testatrice, het door deze cliënte gewenste concept testament aan haar bewindvoerder, met wie zij dit graag wilde bespreken. Daar lijkt op het eerste gezicht weinig spannends aan. Toch diende klager later een klacht tegen de notaris in. Klager, die door erflaatster in het concept en ook het definitieve testament was ontferd ten gunste van zijn broer, meende namelijk dat de notaris zijn geheimhoudingsplicht had geschonden door het concept aan de bewindvoerder te sturen. De Kamer ging daar niet in mee en overwoog: “Op grond van artikel 22 lid 1 Wna is een notaris in beginsel verplicht tot geheimhouding van alle informatie waarvan hij uit hoofde van zijn werkzaamheden als zodanig kennisneemt. Deze plicht is door de Hoge Raad erkend als algemeen rechtsbeginsel. De geheimhoudingsplicht kan alleen in uitzonderlijke gevallen door de geheimhouder of door de rechter worden doorbroken. Eén van deze gevallen is als informatie op verzoek of met toestemming van een betrokken partij met derden wordt gedeeld”. De klacht wordt vervolgens ongegrond bevonden.

Hoewel deze uitkomst wel te billijken lijkt - de notaris volgde slechts de wens van zijn cliënte op - valt op het oordeel van de Kamer wel wat aan te merken. De Kamer stelt terecht het grote maatschappelijk belang, zoals door de Hoge Raad erkend, van de geheimhoudingsplicht voorop. De grondslag daarvoor is het in Nederland geldend algemeen rechtsbeginsel, dat meebrengt dat bij vertrouwenspersonen, zoals notarissen, het maatschappelijk belang dat de waarheid in rechte aan het licht komt, moet wijken voor het maatschappelijk belang dat een ieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het besprokene om bijstand en advies tot een notaris moet kunnen wenden ('Zie ook'). Die vrees zou ook kunnen bestaan wanneer de geheimhouding niet ook na het overlijden zou gelden ('Zie ook'). Daarom blijft de geheimhoudingsplicht ook na het overlijden van een testateur of testatrice bestaan. De notaris heeft op grond van artikel 165 lid 2 Rv een functioneel verschoningsrecht. Het strekt zich uit tot datgene waarvan de wetenschap hem of haar als zodanig, als notaris, is toevertrouwd. In beginsel heeft alles waarvan de wetenschap hem of haar als zodanig is medegedeeld, ook als toevertrouwd te gelden. Een onderscheid tussen vertrouwelijke en minder vertrouwelijke gegevens kan niet gemaakt worden: dat zou miskennen dat het verschoningsrecht ten doel heeft cliënten en andere belanghebbenden de zekerheid te geven dat zij vrijelijk met de notaris kunnen spreken. Die zekerheid zou door het maken van een dergelijk onderscheid op onaanvaardbare wijze worden aangetast.

De overweging van de Kamer dat - kort gezegd - de geheimhoudingsplicht kan worden doorbroken op verzoek of met toestemming van een betrokken partij lijkt wat kort door de bocht. Artikel 4 lid 1 van de Verordening beroeps- en gedragsregels 2011 bepaalt immers expliciet: "De notaris kan zich niet door de opdrachtgever of door andere bij de rechtshandeling betrokkenen van zijn geheimhoudingsplicht laten ontslaan". Strikt genomen lijkt de door de notaris gevolgde handelwijze hiermee niet verenigbaar. Toch wordt de soep niet zo heet gegeten, want de KNB schrijft in de toelichting op artikel 4 lid 1 van de Verordening beroeps- en gedragsregels 2011 ('Zie ook'): "Het hier bepaalde brengt niet mee dat de notaris niet kan ingaan op het verzoek van de opdrachtgever aan zijn adviseur, familielid e.d. een kopie van de (concept-)akte toe te zenden of nadere informatie te verschaffen. Zij kunnen met de opdrachtgever op één lijn worden gesteld. Wel zal wanneer meer partijen bij de notariële werkzaamheid zijn betrokken de notaris zijn geheimhoudingsplicht - in of buiten rechte - tegenover de andere partij niet mogen schenden, ook al verzoekt degene die de informatie heeft toevertrouwd hem expliciet de verzochte informatie aan die andere partij te verschaffen". Toch blijft voorzichtigheid geboden. Een praktische oplossing was natuurlijk geweest als de notaris aan de testatrice had aangegeven dat deze het concept beter zelf aan haar bewindvoerder kon overhandigen.

Partij(en)

Beslissing op de klacht van

[Naam klager], klager,

tegen,

[Naam notaris], gemachtigde: mr. F.B.A.M. van Oss.

Partijen worden hierna respectievelijk klager en de notaris genoemd.

Uitspraak

Kamer voor het Notariaat Arnhem-Leeuwarden:

1. Het verloop van de procedure

1.1.

Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de klacht, met bijlagen, van 16 december 2024;
- het verweer van de notaris van 22 januari 2025;
- het aanvullend verweer van de notaris van 3 april 2025;
- aanvullende stukken van klager van 29 april 2025.

1.2.

De klachtzaak is ter zitting van 23 mei 2025 behandeld, waarbij zijn verschenen klager enerzijds en de notaris en zijn gemachtigde anderzijds.

2. De feiten

2.1.

Op 25 oktober 2024 is mevrouw [A] (hierna: erflaatster), moeder van klager, overleden.

2.2.

Bij beschikking van 28 februari 2023 zijn de goederen van erflaatster onder bewind gesteld, met benoeming van [B] tot bewindvoerder.

2.3.

Op 17 augustus 2023 heeft de advocaat van klager vragen over onder meer de verkoop van de woning van erflaatster aan de bewindvoerder gesteld. Als antwoord daarop ontving de advocaat van klager een door de notaris opgesteld concept testament van erflaatster gedateerd op 16 augustus 2024. In dit concept testament benoemt erflaatster de broer van klager tot enig erfgenaam.

2.4.

Klager heeft op 5 december 2024 het definitieve testament ontvangen van de notaris. De inhoud hiervan is gelijk aan die van het concept testament.

3. De klacht en het verweer

3.1.

Klager verwijt de notaris dat hij niet heeft gehandeld zoals het een behoorlijk notaris betaamt, omdat hij zijn geheimhoudingsplicht heeft geschonden. De notaris heeft het concept testament van erflaatster aan haar bewindvoerder verzonden en erflaatster was niet wilsbekwaam om haar toestemming te geven voor het delen van (de inhoud van) haar testament met derden.

3.2.

Op het verweer van de notaris zal de kamer hierna, voor zover het verweer van belang is voor de beoordeling, nader ingaan.

4. De beoordeling

Belanghebbende

4.1.

De notaris heeft aangevoerd dat klager geen belang heeft bij het indienen van zijn klacht, omdat hij geen partij was bij de akte.

4.2.

De kamer overweegt dat in artikel 99 lid 1 Wna staat dat klachten tegen notarissen door een ieder met enig redelijk belang kunnen worden ingediend. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat een rechtstreeks belang niet zonder meer is vereist, ook een indirect of afgeleid belang van klagers kan grond zijn voor ontvankelijkheid. Hiermee is een ruime toegang tot de tuchtrechtelijke klachtprocedure door de wetgever beoogd. De kamer is van oordeel dat klager ontvankelijk is in zijn klacht. Door het testament van 23 augustus 2023 is klager onterfd. Zonder testament zou hij op grond van de wet erfgenaam zijn geweest. Hiermee is zijn belang vast komen te staan.

Algemeen

4.3.

Op grond van artikel 93 lid 1 Wet op het notarisambt (hierna: Wna) zijn notarissen, toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen aan het tuchtrecht onderworpen. De tuchtrechter toetst of hun handelen of nalaten in strijd is met het bepaalde in de Wna en de andere toepasselijke bepalingen. Ook kan de tuchtrechter toetsen of zij voldoende zorg in acht hebben genomen ten opzichte van de (rechts)personen voor wie zij optreden en of zij daarbij hebben gehandeld zoals een behoorlijk beroepsbeoefenaar behoort te doen.

Geheimhoudingsplicht

4.4.

Naar aanleiding van het beroep op de notariële geheimhoudingsplicht overweegt de kamer als volgt. Op grond van artikel 22 lid 1 Wna is een notaris in beginsel verplicht tot geheimhouding van alle informatie waarvan hij uit hoofde van zijn werkzaamheden als zodanig kennisneemt. Deze plicht is door de Hoge Raad erkend als algemeen rechtsbeginsel. De geheimhoudingsplicht kan alleen in uitzonderlijke gevallen door de geheimhouder of door de rechter worden doorbroken. Eén van deze gevallen is als informatie op verzoek of met toestemming van een betrokken partij met derden wordt gedeeld.

4.5.

Vast is komen te staan dat de notaris het concept testament van erflaatster heeft gedeeld met haar bewindvoerder. De notaris heeft hierover aangevoerd dat hij dit heeft gedaan op verzoek van erflaatster, omdat erflaatster het concept testament ook nog met haar bewindvoerder wilde doornemen. De bewindvoerder was volledig op de hoogte van de wensen van erflaatster. De notaris heeft in dit verband gewezen op de omstandigheid dat erflaatster op 11 oktober 2023 in een brief heeft bevestigd dat het concept testament op haar verzoek aan de bewindvoerder is toegezonden. Deze brief is overgelegd in een andere procedure.

4.6.

Klager is bekend met de inhoud van deze brief en heeft op de mondelinge behandeling ook erkend dat erflaatster deze brief heeft ingebracht in een andere juridische procedure. De kamer overweegt dat klager hiermee ook heeft erkend dat erflaatster haar toestemming heeft verleend aan de notaris om haar concept testament met haar bewindvoerder te delen. Voor zover klager stelt te twifelen aan de ondertekening van deze brief door erflaatster, geldt dat hij deze stelling op geen enkele wijze heeft onderbouwd.

Wilsbekwaamheid

4.7.

De kamer stelt het volgende voorop. Als uitgangspunt geldt dat iedereen aan wie op grond van de wet de bekwaamheid daartoe niet is ontzegd, bij testament uiterste wilsbeschikkingen kan maken. Een notaris dient daaraan in beginsel zijn ministerie (-dienst) te verlenen en moet op verlangen van een testateur doen wat is vereist om diens uiterste wilsbeschikkingen in een testament vast te leggen. Dit kan ook inhouden het doorsturen van een (concept) testament op verzoek van de testateur. Zoals bij elke akte moet de notaris de wilsbekwaamheid van de betrokkene beoordelen. Volgens vaste jurisprudentie van de kamers voor het notariaat moet bij de beoordeling van de wilsbekwaamheid van een betrokken cliënt primair worden uitgegaan van de eigen waarneming van de notaris, aan wie in dat kader beoordelingsruimte toekomt. Pas bij gerede twijfel aan de wilsbekwaamheid is verder onderzoek aangewezen.

4.8.

De notaris heeft in dit verband aangevoerd dat hem geen stukken of gegevens bekend waren waaruit de wilsbekwaamheid van erflaatster zou blijken. In de diverse gesprekken die hij met haar heeft gevoerd was zij telkens goed in staat duidelijk haar wensen ten aanzien van de inhoud van het testament te formuleren. De notaris heeft op geen enkel moment getwijfeld of hoeven twifelen aan haar wilsbekwaamheid.

4.9.

De kamer overweegt dat klager zijn stellingen ten aanzien van de wilsbekwaamheid van klagster niet nader heeft onderbouwd. Klager heeft dit in het licht van wat de notaris hierover heeft aangevoerd dan ook onvoldoende aannemelijk gemaakt. De kamer oordeelt dat niet gebleken is van omstandigheden waaruit volgt

dat de notaris diende te twijfelen aan de wilsbekwaamheid van klaagster ten aanzien van het geven van haar toestemming met betrekking tot het delen van haar concept testament.

Conclusie:

4.10.

De kamer oordeelt op grond van het voorgaande dat de notaris het concept testament op verzoek van en met toestemming van erflaatster, aan haar bewindvoerder heeft verzonden. Er is geen sprake van tuchtrechtelijk verwijtbaar gedrag van de notaris. De kamer zal de klacht dan ook ongegrond verklaren.

5. De beslissing

De kamer voor het notariaat in het ressort Arnhem-Leeuwarden

- verklaart de klacht ongegrond.

Deze beslissing is gegeven door mr. I.C.J.I.M. van Dorp, voorzitter, mr. L.T. de Jonge en mr. M.M.M. Oors, leden, en in tegenwoordigheid van mr. E.W.A Nabbe, secretaris, door de voorzitter in het openbaar uitgesproken op 15 augustus 2025.